

Zbiór Orzeczeń

WYROK SĄDU (trzecia izba)

z dnia 18 listopada 2020 r. *

Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa – Urzędnik krajowy oddelegowany do EUPM w Bośni i Hercegowinie – Decyzja o przeniesieniu – Nadużycie władzy – Interes służby – Mobbing – Represyjny charakter przeniesienia – Odpowiedzialność – Krzywda

W sprawie T-271/10 RENV II

H, którą reprezentował adwokat L. Levi,

strona skarżąca,

przeciwko

Radzie Unii Europejskiej, którą reprezentowali A. Vitro i A. de Elera-San Miguel Hurtado, w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

mającej za przedmiot w pierwszej kolejności żądanie oparte na art. 263 TFUE i mające na celu stwierdzenie nieważności, po pierwsze, decyzji z dnia 7 kwietnia 2010 r., podpisanej przez szefa personelu Misji Policyjnej Unii Europejskiej (EUPM) w Bośni i Hercegowinie, na mocy której skarżąca została przeniesiona na stanowisko *Criminal Justice Adviser – Prosecutor* przy biurze regionalnym w Banja Luce (Bośnia i Hercegowina), a po drugie, decyzji z dnia 30 kwietnia 2010 r., podpisanej przez szefa EUPM, o którym mowa w art. 6 decyzji Rady 2009/906/WPZiB z dnia 8 grudnia 2009 r. w sprawie EUPM w Bośni i Hercegowinie (Dz.U. 2009, L 322, s. 22), wskazującej względy operacyjne jej przeniesienia, w drugiej zaś kolejności żądanie oparte na art. 268 TFUE i mające na celu uzyskanie naprawienia szkody, jaką skarżąca miała ponieść,

SĄD (trzecia izba),

w składzie: A.M. Collins, prezes, V. Kreuschitz i Z. Csehi (sprawozdawca), sędziowie,

sekretarz: E. Artemiou, administratorka,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 1 lipca 2020 r.,

wydaje następujący

* Język postępowania: angielski.

Wyrok

Okoliczności powstania sporu

- 1 Na mocy wspólnego działania Rady 2002/210/WPZiB z dnia 11 marca 2002 r. w sprawie Misji Policyjnej Unii Europejskiej (Dz.U. 2002, L 70, s. 1) utworzono Misję Policyjną Unii Europejskiej (EUPM) w celu zapewnienia kontynuowania działalności Międzynarodowych Sił Policyjnych Narodów Zjednoczonych w Bośni i Hercegowinie.
- 2 EUPM, która rozpoczęła się w dniu 1 stycznia 2003 r., była wielokrotnie przedłużana, w szczególności na podstawie decyzji Rady 2009/906/WPZiB z dnia 8 grudnia 2009 r. w sprawie EUPM w Bośni i Hercegowinie (Dz.U. 2009, L 322, s. 22).
- 3 Skarżąca, H, jest włoską sędzią, która została oddelegowana do EUPM w Sarajewie (Bośnia i Hercegowina) dekretem włoskiego ministra sprawiedliwości z dnia 16 października 2008 r. w celu wykonywania od dnia 14 listopada 2008 r. obowiązków *Criminal Justice Unit Adviser*.
- 4 Dekretami włoskiego ministra sprawiedliwości z dnia 7 kwietnia i 9 grudnia 2009 r. oddelegowanie skarżącej było przedłużane w celu wykonywania przez nią zadań *Chief of Legal Office*, odpowiednio, do dnia 31 grudnia 2009 r., a następnie do dnia 31 grudnia 2010 r.
- 5 W następstwie restrukturyzacji EUPM w dniu 1 stycznia 2010 r. zajmowane przez skarżącą stanowisko *Chief of Legal Office* przemianowano na *Senior Legal Advisor/Legal Counsel*.
- 6 Pismem z dnia 17 marca 2010 r. (zwanym dalej „pismem z dnia 17 marca 2010 r.”) skarżąca oraz jedna z jej współpracownic, A, doradca prawny EUPM, poinformowały swoich przełożonych o domniemanych nieprawidłowościach popełnionych w zarządzaniu EUPM. Pismo to zostało przekazane w dniu 17 marca 2010 r. przełożonemu skarżącej, dyrektorowi wydziału politycznego EUPM. W dniu 26 marca 2010 r. listę domniemanych nieprawidłowości wskazanych w piśmie z dnia 17 marca 2010 r. przekazano do biura szefa EUPM dla celów spotkania z tym szefem.
- 7 Decyzją z dnia 7 kwietnia 2010 r. podpisaną przez szefa personelu EUPM (zwaną dalej „decyzją z dnia 7 kwietnia 2010 r.”) skarżąca została od dnia 19 kwietnia 2010 r. przeniesiona ze „względów operacyjnych” na stanowisko *Criminal Justice Adviser – Prosecutor* (ROBL-04) przy biurze regionalnym w Banja Luce (Bośnia i Hercegowina).
- 8 Za pośrednictwem wiadomości elektronicznej z dnia 15 kwietnia 2010 r. urzędnik Stałego Przedstawicielstwa Republiki Włoskiej przy Unii Europejskiej poinformował skarżącą, że wykonanie decyzji z dnia 7 kwietnia 2010 r. zostało zawieszono.
- 9 Decyzją z dnia 30 kwietnia 2010 r. podpisaną przez szefa EUPM, o którym mowa w art. 6 decyzji 2009/906 (zwaną dalej „decyzją z dnia 30 kwietnia 2010 r.”), wspomniany szef utrzymał w mocy decyzję z dnia 7 kwietnia 2010 r. Przy tej okazji wyjaśnił on, że osobiście podjął decyzję z dnia 7 kwietnia 2010 r. i że względy operacyjne przeniesienia skarżącej opierały się na potrzebie dysponowania dostępem do porad prokuratora w biurze w Banja Luce.
- 10 Pismem z dnia 26 maja 2010 r. szef EUPM rozwiązał umowę z A z powodu utraty zaufania.
- 11 W dniu 4 czerwca 2010 r. skarżąca wniosła skargę do Tribunale Amministrativo Regionale del Lazio (regionalnego sądu administracyjnego w Lacjum, Włochy) o stwierdzenie nieważności decyzji z dnia 7 kwietnia 2010 r. oraz o naprawienie wyrządzonej szkody. Skarżąca złożyła także do wspomnianego sądu wnioski o zawieszenie wykonania decyzji z dnia 7 kwietnia 2010 r.

- 12 Skarżąca przebywała na zwolnieniu chorobowym od sierpnia 2010 r. aż do zakończenia jej oddelegowania do EUPM.
- 13 W dniu 31 grudnia 2010 r. oddelegowanie skarżącej do EUPM zakończyło się.
- 14 EUPM została zakończona w 2012 r.
- 15 W następstwie skargi A Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich stwierdził w decyzji z dnia 4 czerwca 2015 r., że doszło do przypadku niewłaściwego administrowania. Rzecznik skrytykował w szczególności brak z góry określonych ram rozpatrywania powiadomień o nieprawidłowościach przez sygnalizujących nadużycia oraz zapewnienia im ochrony.

Przebieg postępowania przed Sądem i Trybunałem

- 16 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 16 czerwca 2010 r. skarżąca wniosła skargę przeciwko Radzie Unii Europejskiej, Komisji Europejskiej i EUPM o stwierdzenie nieważności decyzji z dnia 7 i 30 kwietnia 2010 r. (zwanymi dalej łącznie „zaskarżonymi decyzjami”).
- 17 W dniu 17 czerwca 2010 r. skarżąca złożyła również wniosek w przedmiocie środków tymczasowych zmierzający w szczególności do zawieszenia wykonania zaskarżonych decyzji. Postanowieniem z dnia 22 lipca 2010 r., H/Rada i in. (T-271/10 R, niepublikowanym, EU:T:2010:315), prezes Sądu oddalił ten wniosek ze względu na brak pilnego charakteru i zdecydował, że rozstrzygnięcie o kosztach nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.
- 18 Postanowieniem z dnia 10 lipca 2014 r., H/Rada i in. (T-271/10, niepublikowanym, zwanym dalej „pierwotnym postanowieniem”, EU:T:2014:702), Sąd odrzucił skargę jako niedopuszczalną, uznając, że nie ma właściwości do jej rozpoznania.
- 19 Skarżąca wniosła odwołanie od pierwotnego postanowienia, twierdząc w istocie, że Sąd naruszył prawo poprzez stwierdzenie braku swej właściwości do rozpoznania skargi.
- 20 Wyrokiem z dnia 19 lipca 2016 r., H/Rada i in. (C-455/14 P, zwanym dalej „pierwszym wyrokiem wydanym w postępowaniu odwoławczym”, EU:C:2016:569), Trybunał uchylił pierwotne postanowienie, odrzucił skargę jako niedopuszczalną w zakresie, w jakim była ona skierowana przeciwko Komisji i EUPM, przekazał sprawę do Sądu do ponownego rozpoznania w celu rozpoznania skargi co do istoty w zakresie, w jakim była ona skierowana przeciwko Radzie, oraz postanowił, że rozstrzygnięcie o kosztach postępowania nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.
- 21 Wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2018 r., H/Rada (T-271/10 RENV, zwanym dalej „wyrokiem wydanym po przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania”, EU:T:2018:180), Sąd oddalił skargę jako bezzasadną.
- 22 Skarżąca wniosła odwołanie od wyroku wydanego po przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania. Wyrokiem z dnia 4 grudnia 2019 r., H/Rada (C-413/18 P, niepublikowanym, zwanym dalej „drugim wyrokiem wydanym w postępowaniu odwoławczym”, EU:C:2019:1044), Trybunał uchylił wyrok wydany po przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania, przekazał sprawę do Sądu do ponownego rozpoznania, aby orzekł on w przedmiocie zarzutów od trzeciego do piątego w ramach żądania stwierdzenia nieważności i w przedmiocie żądania odszkodowawczego, oraz postanowił, że rozstrzygnięcie o kosztach nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

- 23 W pismach z dnia 9 grudnia 2019 r. sekretarz Sądu zwrócił się do stron o przedstawienie uwag na piśmie, zgodnie z art. 217 § 1 regulaminu postępowania przed Sądem, w przedmiocie dalszych działań, jakie winny być podjęte w związku z drugim wyrokiem wydanym w postępowaniu odwoławczym w ramach niniejszego postępowania. Skarżąca i Rada przedstawiły swoje uwagi w wyznaczonym terminie.
- 24 Postanowieniem prezesa Sądu z dnia 27 lutego 2020 r. niniejsza sprawa została przydzielona trzeciej izbie Sądu.
- 25 Na wniosek sędziego sprawozdawcy i decyzją prezesa izby z dnia 5 marca 2020 r. postanowiono o rozpoznaniu sprawy w pierwszej kolejności.
- 26 W pismach z dnia 9 marca 2020 r. sekretarz Sądu zwrócił się do stron o przedstawienie uzupełniających uwag na piśmie zgodnie z art. 217 § 3 regulaminu postępowania przed Sądem. Strony przedstawiły swoje uwagi uzupełniające w wyznaczonym terminie, mianowicie w dniu 25 marca 2020 r.
- 27 Po zamknięciu pisemnego etapu postępowania skarżąca złożyła w dniu 8 kwietnia 2020 r. wniosek o wyznaczenie rozprawy.
- 28 Na wniosek sędziego sprawozdawcy Sąd (trzecia izba) postanowił o otwarciu ustnego etapu postępowania i w ramach środków organizacji postępowania przewidzianych w art. 89 regulaminu postępowania wezwał strony do udzielenia odpowiedzi na piśmie na pewne pytania, a Radę do przekazania pewnego dokumentu. Strony zastosowały się do tych środków organizacji postępowania w wyznaczonym terminie.
- 29 Na rozprawie w dniu 1 lipca 2020 r. wysłuchano wystąpień stron i ich odpowiedzi na pytania Sądu.

Żądania stron

- 30 W swojej skardze skarżąca wnosi do Sądu o:
- stwierdzenie nieważności decyzji z dnia 7 kwietnia 2010 r., a w razie potrzeby decyzji z dnia 30 kwietnia 2010 r.;
 - zasądzenie od Rady, Komisji i EUPM odszkodowania za poniesioną szkodę, oszacowaną ex aequo et bono na kwotę 30 000 EUR;
 - obciążenie Rady, Komisji i EUPM kosztami postępowania wraz z odsetkami w wysokości 8%.
- 31 W replice skarżąca zmieniła swoje żądania w ten sposób, że dodała do łącznej kwoty odszkodowania żądanego w skardze kwotę 8000 EUR i zrezygnowała z kierowania skargi przeciwko EUPM.
- 32 W swoich uwagach po pierwszym odesłaniu sprawy skarżąca dostosowała swoje żądania, tak aby skarga była skierowana wyłącznie przeciwko Radzie. Jednocześnie zmieniła je, tak aby, po pierwsze, skarga nie zmierzała już do stwierdzenia nieważności zaskarżonych decyzji, lecz jedynie do tego, by orzeczono w przedmiocie ich niezgodności z prawem, a po drugie, aby odszkodowanie obejmowało również szkodę poniesioną ze względu na niemożność stwierdzenia nieważności zaskarżonych decyzji. W toku postępowania po pierwszym odesłaniu sprawy skarżąca wyjaśniła, że jej żądania mają na celu, tytułem głównym, stwierdzenie nieważności decyzji z dnia 7 kwietnia 2010 r. oraz, w razie potrzeby, decyzji z dnia 30 kwietnia 2010 r., uzyskanie odszkodowania w uściślonej postaci oraz, posiłkowo, stwierdzenie niezgodności wspomnianych decyzji z prawem wyłącznie w celach odszkodowawczych.

- 33 W uwagach przedstawionych po drugim odesłaniu sprawy skarżąca powtórzyła swoje żądania mające na celu, tytułem głównym, stwierdzenie nieważności zaskarżonych decyzji, a posiłkowo, stwierdzenie niezgodności z prawem wspomnianych decyzji wyłącznie w celach odszkodowawczych. Ponadto podtrzymała ona swoje żądanie naprawienia poniesionej szkody oraz obciążenia Rady kosztami postępowania wraz z odsetkami w wysokości 8%.
- 34 Rada wnosi do Sądu o:
- oddalenie skargi;
 - obciążenie skarżącej kosztami postępowania.

Co do prawa

W przedmiocie żądania stwierdzenia nieważności

Co do przedmiotu sporu

- 35 Na poparcie żądania stwierdzenia nieważności zaskarżonych decyzji skarżąca podniosła w skardze pięć zarzutów, z których pierwszy dotyczył naruszenia przepisów decyzji 2009/906, drugi – braku uzasadnienia, trzeci – nadużycia władzy, czwarty – oczywistego błędu w ocenie, a piąty – mobbingu.
- 36 Jak wynika z pkt 21 powyżej, żądanie stwierdzenia nieważności zostało oddalone przez Sąd w wyroku wydanym po przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania jako bezzasadne w całości.
- 37 W drugim wyroku wydanym w postępowaniu odwoławczym Trybunał, po pierwsze, uchylił wyrok wydany po przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania bez dalszych uściśleń (zob. pkt 1 sentencji). Po drugie, Trybunał przekazał sprawę Sądowi w celu ponownego rozpoznania zarzutów od trzeciego do piątego w odniesieniu do żądania stwierdzenia nieważności (zob. pkt 2 sentencji). W ramach uzasadnienia (drugi wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 102–117) Trybunał wskazał w istocie, że Sąd naruszył zasadę kontradiktoryjności wynikającą z wymogów dotyczących prawa do rzetelnego procesu sądowego, ponieważ odpowiedzi i dokumenty dostarczone po rozprawie przez Radę nie były przedmiotem kontradiktoryjnej debaty w ramach postępowania przed Sądem, a były rozstrzygające dla rozumowania Sądu odnoszącego się do oddalenia przezeń podniesionych w pierwszej instancji zarzutów od trzeciego do piątego.
- 38 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z art. 61 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, mającym zastosowanie do Sądu na mocy art. 53 akapit pierwszy tego statutu, jeśli odwołanie jest zasadne i sprawa zostaje skierowana do ponownego rozpoznania przez Sąd, aby wydał on orzeczenie w sprawie, jest on związany orzeczeniem Trybunału co do kwestii prawnych. I tak, w przypadku uchylenia rozstrzygnięcia przez Trybunał i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd, Sąd na podstawie art. 215 regulaminu postępowania jest związany wyrokiem Trybunału i zobowiązany jest orzec ponownie w przedmiocie wszystkich zarzutów podniesionych przez stronę wnoszącą odwołanie w celu uchylenia orzeczenia, z wyjątkiem tych części sentencji, które nie zostały uchylone przez Trybunał, a także motywów stanowiących niezbędną podstawę tych części sentencji, gdyż one zyskały powagę rzeczy osądzonej (zob. wyrok z dnia 3 lipca 2018 r., Keramag Keramische Werke i in./Komisja, T-379/10 RENV i T-381/10 RENV, niepublikowany, EU:T:2018:400, pkt 26 i przytoczone tam orzecznictwo).

39 W tych okolicznościach i w szczególności w świetle brzmienia pkt 2 sentencji drugiego wyroku wydanego w postępowaniu odwoławczym należy najpierw zbadać zarzuty od trzeciego do piątego w ramach żądania stwierdzenia nieważności, a następnie w razie potrzeby ustalić, czy przedmiot sporu dotyczy jeszcze dwóch pierwszych zarzutów w ramach żądania stwierdzenia nieważności, jak twierdzi skarżąca w odpowiedzi na pisemne pytanie Sądu.

Co do istoty

40 Na poparcie zarzutu trzeciego skarżąca podnosi w istocie, że decyzja o jej przeniesieniu i o „obniżeniu zaszerogowania” nie została podjęta w interesie służby i miała wyłącznie na celu zastosowanie wobec niej mobbingu i jej obrażenia. Twierdzi ona, że procedura przeniesienia i obniżenia zaszerogowania została zatem zastosowana w celach innych niż określone prawem. W tym względzie wyjaśnia ona, że nie istniała rzeczywista potrzeba pilnego obsadzenia stanowiska *Prosecutor* w Banja Luce, że bezzwłocznie wszczęto postępowanie w celu zatrudnienia nowej osoby na stanowisku *Senior Legal Advisor/Legal Counsel* (wcześniej *Chief of Legal Office*) w Sarajewie, aby ją zastąpić, oraz że w chwili przeniesienia jej do Banja Luki postępowanie w sprawie zaproszenia do zgłaszania kandydatur na stanowisko *Criminal Justice Expert* w Banja Luce nadal się toczyło. Ponadto twierdzi ona, że decyzją z dnia 7 kwietnia 2010 r. również „obniżono jej zaszerogowanie”, ponieważ obowiązki *Criminal Justice Expert* w biurze regionalnym, przy uwzględnieniu struktury EUPM oraz wykonywanych zadań, były mniej istotne niż obowiązki *Senior Legal Advisor/Legal Counsel* wykonywane w kwaterze głównej EUPM. Podnosi ona również, że przeniesienie i „obniżenie zaszerogowania” stanowią represję za wysłanie pisma z dnia 17 marca 2010 r. Na poparcie zarzutu piątego skarżąca podnosi, że decyzję z dnia 7 kwietnia 2010 r. wydano w celu zastosowania wobec niej mobbingu psychicznego i zawodowego, ponieważ nie tylko przeniesiono ją bez uzasadnionego powodu, ale również „obniżono jej zaszerogowanie”. Skarżąca dodaje, że jej przeniesieniu i „obniżeniu zaszerogowania” towarzyszył ciąg obraźliwych działań, w tym ograniczenia dostępu telefonicznego, „bardzo agresywna” wiadomość elektroniczna wzywająca ją do opróżnienia biura, nieuzasadnione trudności w uzyskaniu urlopu lub wykluczenie jej z głównej działalności EUPM podczas oddelegowania. W replice wskazuje na dodatkowe działania, uznane przez nią za akty mobbingu.

41 Rada kwestionuje zasadność argumentacji skarżącej. Zauważa ona, że twierdzenie skarżącej, zgodnie z którym skutek jej przeniesienia „obniżono jej zaszerogowanie”, nie jest zasadne ani pod względem faktycznym, ani prawnym. Przeniesienie skarżącej w kwietniu 2010 r. z Sarajewa do Banja Luki nie zmieniło ani jej statusu administracyjnego, ani wypłat wynagrodzenia i diet. Rada uściśla, że skarżącej nie przysługiwało żadne prawo do konkretnego stanowiska w misji i skarżąca nie przedstawiła żadnej bardziej szczegółowej wskazówki faktycznej pozwalającej uznać, że skutek przeniesienia obniżono jej zaszerogowanie. Ponadto Rada twierdzi, że skarżąca nie przedstawia żadnego dowodu na to, że decyzję o przeniesieniu podjęto wyłącznie lub głównie w celu zastosowania wobec niej mobbingu i jej obrażenia. Ponadto kwestionuje ona okoliczność, że nie istniała obiektywna potrzeba dysponowania stanowiskiem *Prosecutor* w Banja Luce i że przeniesienie odbyło się, gdy postępowanie w sprawie naboru na stanowisko *Criminal Justice Expert* jeszcze się toczyło. Twierdzi ona również, że Sąd nie jest właściwy do orzekania w kwestii, czy istniała potrzeba operacyjna przydzielenia prokuratora do biura regionalnego w Banja Luce. Rada podnosi, że nie istnieje żaden dowód wskazujący na to, że skarżąca była ofiarą mobbingu.

42 Na wstępie, po pierwsze, należy zauważyć, że o ile decyzje wydane przez właściwe organy EUPM dotyczące rozmieszczenia zasobów ludzkich przydzielonych do tej misji przez państwa członkowskie i instytucje Unii w celu wykonywania zadań prowadzonych na poziomie teatru działań posiadają aspekt operacyjny objęty zakresem wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB), o tyle stanowią one także z uwagi na samą ich istotę akty z zakresu zarządzania personelem, tak jak każda podobna decyzja wydana przez instytucje Unii w ramach wykonywania ich kompetencji (pierwszy wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 54).

- 43 Ponadto zaskarżone decyzje wpisują się w kontekst, w którym instytucjom Unii przysługują szerokie uprawnienia dyskrecjonalne (pierwszy wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 69).
- 44 Po drugie, należy przypomnieć, że w orzecznictwie dotyczącym służby publicznej Unii uznano możliwość podnoszenia istnienia mobbingu na poparcie żądań stwierdzenia nieważności, które nie zostały wysunięte wobec odrzucenia złożonego przez danego urzędnika wniosku o udzielenie wsparcia ze względu na to, iż w jego mniemaniu stał się on ofiarą mobbingu, lecz które zostały wysunięte wobec innych wydanych przez administrację decyzji (zob. podobnie wyrok z dnia 24 lutego 2010 r., Menghi/ENISA, F-2/09, EU:F:2010:12, pkt 67, 70–72). Z tego względu, że pracownicy oddelegowani przez instytucje Unii, których status jest uregulowany regulaminem pracowniczym urzędników Unii Europejskiej (zwanym dalej „regulaminem pracowniczym”), i pracownicy oddelegowani przez państwa członkowskie, tacy jak skarżąca, podlegają tym samym zasadom w odniesieniu do wykonywania przez nich obowiązków na poziomie „teatru działań” (zob. podobnie pierwszy wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 50), orzecznictwo to należy stosować analogicznie do żądań skierowanych przeciwko decyzjom szefa EUPM o przeniesieniu urzędnika oddelegowanego przez państwo członkowskie.
- 45 Z orzecznictwa wynika ponadto, że istnienie kontekstu mobbingu można także wziąć pod uwagę wówczas, gdy osoba stosująca mobbing składa również swój podpis pod sporną decyzją, po to, by wykazać, że decyzja ta została wydana, aby ugodzić w pracownika, i że w związku z tym jest ona wadliwa z powodu nadużycia władzy. Co się tyczy zatem zarzutu mobbingu podniesionego na poparcie żądań wysuniętych przeciwko decyzji o przeniesieniu, wspomniana decyzja może być dotknięta wadą nadużycia władzy, jeżeli została wydana w celu ugody w osobowość, godność lub integralność fizyczną lub psychiczną danego urzędnika (zob. analogicznie wyrok z dnia 24 lutego 2010 r., Menghi/ENISA, F-2/09, EU:F:2010:12, pkt 71, 72).
- 46 W niniejszej sprawie należy stwierdzić, że to, na co skarżąca wskazuje w charakterze zarzutu piątego, dotyczącego mobbingu, stanowi, przynajmniej w części, podstawę faktyczną zarzutu trzeciego, dotyczącego nadużycia władzy, w ramach którego twierdzi, że szef EUPM dopuścił się nadużycia władzy wyłącznie w celu zastosowania wobec niej mobbingu i jej obrażenia.
- 47 W tych okolicznościach zarzuty trzeci i piąty należy rozpatrzyć łącznie.
- 48 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem pojęcie nadużycia władzy ma precyzyjny zakres, który odnosi się do wykorzystywania uprawnień przez organ administracyjny w celu innym niż ten, który był powodem udzielenia mu tych uprawnień. Decyzja jest wadliwa z powodu nadużycia władzy tylko wtedy, gdy obiektywne, istotne i spójne przesłanki pozwalają stwierdzić, że została ona przyjęta w celach innych niż deklarowane. Nie wystarczy w tym względzie podniesienie pewnych okoliczności na poparcie takich twierdzeń; należy jeszcze przedstawić wystarczająco precyzyjne, obiektywne i spójne przesłanki mogące przemawiać za ich prawdziwością lub co najmniej prawdopodobieństwem, bez czego nie można podważyć merytorycznej słuszności twierdzeń danej instytucji (zob. postanowienie z dnia 19 grudnia 2013 r., da Silva Tenreiro/Komisja, T-32/13 P, EU:T:2013:721, pkt 31–33 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 49 Należy również przypomnieć, że w orzecznictwie uznano, iż instytucje Unii dysponują szerokim uznaniem w zakresie organizacji swoich służb w zależności od zadań, jakie zostały im powierzone, oraz – do celów tej organizacji – w obsadzaniu stanowisk personelem pozostającym w ich dyspozycji, pod warunkiem jednakże, że odbywa się to w interesie służby i przy poszanowaniu równowagi stanowisk (zob. wyrok z dnia 25 lipca 2006 r., Fries Guggenheim/CEDEFOP, T-373/04, EU:T:2006:224, pkt 67 i przytoczone tam orzecznictwo). W tych okolicznościach kontrola Sądu winna ograniczać się do zbadania, czy instytucja, której dotyczy sprawa, utrzymała się w rozsądnych, niepodlegających krytyce granicach i czy nie skorzystała ze swego uznania w sposób oczywiście błędny (zob. wyrok z dnia 25 lipca 2006 r., Fries Guggenheim/CEDEFOP, T-373/04, EU:T:2006:224, pkt 68 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 50 Ponadto, skoro decyzja nie została uznana za sprzeczną z interesem służby, nie powstaje kwestia nadużycia władzy (zob. wyrok z dnia 7 lutego 2007 r., Clotuche/Komisja, T-339/03, EU:T:2007:36, pkt 126 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 51 W niniejszym przypadku w decyzji z dnia 7 kwietnia 2010 r. przeniesienie skarżącej z dniem 19 kwietnia 2010 r. ze stanowiska *Senior Legal Advisor/Legal Counsel*, które zajmowała w kwaterze generalnej EUPM w Sarajewie, na stanowisko *Criminal Justice Adviser – Prosecutor* przy biurze regionalnym EUPM w Banja Luce uzasadniono „względami operacyjnymi”. Uzasadnienie to zostało uzupełnione w decyzji z dnia 30 kwietnia 2010 r., z której wynika, że względy operacyjne przeniesienia skarżącej opierały się na potrzebie dysponowania dostępem do porad prokuratora w biurze w Banja Luce.
- 52 To w świetle tego uzasadnienia i zasad przedstawionych powyżej należy zbadać, czy szef EUPM nadużył władzy, dokonując przeniesienia skarżącej w ramach EUPM.
- 53 Skarżąca przedstawia w istocie trzy linie argumentacji mającej na celu wykazanie, że zaskarżone decyzje są wadliwe z powodu nadużycia władzy. Po pierwsze, decyzja o przeniesieniu skarżącej nie została podjęta w interesie służby, po drugie, jej przeniesienia dokonano w celu zastosowania wobec niej mobbingu, a po trzecie, o jej przeniesieniu postanowiono w reakcji na krytykę zarządzania EUPM, a zatem miało ono charakter represyjny.
- 54 Należy najpierw zbadać, czy argumentacja skarżącej dotycząca represyjnego charakteru jej przeniesienia pozwala na stwierdzenie istnienia nadużycia władzy.
- 55 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 45 powyżej decyzja o przeniesieniu jest wadliwa z powodu nadużycia władzy, jeżeli została wydana w kontekście mobbingu i w celu ugodzenia w osobowość, godność lub integralność fizyczną lub psychiczną osoby, wobec której zastosowano środek w postaci przeniesienia. Dotyczy to również przypadku, w którym przeniesienie jest w rzeczywistości równoważne sankcji wobec skarżącej za jej krytyczne uwagi dotyczące zarządzania EUPM. Takie okoliczności, gdyby zostały wykazane, stanowiłyby nadużycie władzy, ponieważ szef EUPM wykorzystałby swoje uprawnienia w celu innym niż ten, który był powodem udzielenia mu tych uprawnień, a ponadto przeniesienia nie można by uznać za dokonane w interesie służby. W związku z tym należy zbadać, czy decydującym względem przeniesienia skarżącej były powody wskazane w zaskarżonych decyzjach i odnoszące się do interesu służby, czy też wspomniane decyzje wydano w celach innych niż deklarowane i niezgodnych z prawem.
- 56 W niniejszym przypadku należy zauważyć, że cel realizowany przez przeniesienie skarżącej, mianowicie konieczność dysponowania dostępem do porad prokuratora w biurze regionalnym EUPM w Banja Luce, odpowiadał na płaszczyźnie formalnej misji EUPM wynikającej z art. 2 decyzji 2009/906, czyli wspieraniu właściwych organów ochrony porządku publicznego Bośni i Hercegowiny w ich walce z przestępczością zorganizowaną i korupcją. Należy również uściślić, że stanowisko w Banja Luce, na które przeniesiono skarżącą (*Criminal Justice Adviser – Prosecutor*), określone jako stanowisko ROBL-04, było objęte wakatem w chwili wydania decyzji z dnia 7 kwietnia 2010 r. pod nazwą *Criminal Justice Expert*, a zgodnie z zaproszeniem do składania kandydatur należało je obsadzić „tak szybko, jak to możliwe”. Ponadto jest bezsporne, że kwalifikacje i doświadczenie zawodowe skarżącej odpowiadały poszukiwanemu profilowi. Poza tym z formularza zgłoszeniowego skarżącej na stanowisko *Chief of Legal Office* wynika wyraźnie, że wyraziła ona gotowość do służby na rzecz EUPM na innym stanowisku niż to, do którego odnosiła się jej kandydatura, jak podnosi Rada.
- 57 Należy jednak stwierdzić, że przedstawione przez skarżącą wskazówki oraz dowody zawarte w aktach sprawy są wystarczająco precyzyjne, obiektywne i spójne, aby móc stwierdzić, że jest prawdopodobne, iż zaskarżone decyzje wydano ze względu na inne okoliczności niż konieczność dysponowania

usługami skarżącej jako prokuratora w Banja Luce, a szef EUPM dążył poprzez jej przeniesienie głównie do innego celu niż wspieranie właściwych organów ochrony porządku publicznego w Bośni i Hercegowinie w ich walce z przestępczością zorganizowaną i korupcją.

- 58 W tym względzie, po pierwsze, należy przypomnieć, że pismem z dnia 17 marca 2010 r. skarżąca oraz jedna z jej współpracownic, A, poinformowały swoich przełożonych o domniemanych nieprawidłowościach popełnionych w zarządzaniu EUPM. Pismo to zostało przekazane w dniu 17 marca 2010 r. przełożonemu skarżącej, dyrektorowi wydziału politycznego EUPM, czego Rada nie kwestionuje. W dniu 26 marca 2010 r. asystentka skarżącej przekazała listę nieprawidłowości wskazanych w piśmie z dnia 17 marca 2010 r. do biura szefa EUPM dla celów spotkania między skarżącą, A i tym szefem, czego Rada także nie kwestionuje. W związku z tym decyzję z dnia 7 kwietnia 2010 r. wydano zaledwie trzy tygodnie po przekazaniu pisma z dnia 17 marca 2010 r. przełożonemu skarżącemu i dwanaście dni po przekazaniu szefowi EUPM listy nieprawidłowości.
- 59 Po drugie, należy zauważyć, że decyzję z dnia 7 kwietnia 2010 r. wydano przed przeprowadzeniem dochodzenia w przedmiocie kwestii podniesionych przez skarżącą i A w piśmie z dnia 17 marca 2010 r.
- 60 Po trzecie, z akt sprawy wynika, że spotkanie między skarżącą, A i szefem EUPM zaplanowano na dzień 14 kwietnia 2010 r. Zdaniem skarżącej nie doszło do tego spotkania, czego Rada nie kwestionuje.
- 61 Po czwarte, należy zauważyć, że szef EUPM postanowił dopiero w dniu 22 kwietnia 2010 r., w następstwie wymiany korespondencji między nim a A, wszcząć dochodzenie wewnętrzne w przedmiocie zarzutów przedstawionych przez tę ostatnią w jej wiadomościach elektronicznych z dnia 5 i 21 kwietnia 2010 r. W tym kontekście należy uściślić, że szef EUPM odniósł się w tej decyzji, która została przedstawiona przez skarżącą w załączeniu do jej uwag w przedmiocie drugiego wyroku wydanego w postępowaniu odwoławczym, do listy przekazanej przez departament prawny (*Legal Office*). Można zasadnie uznać, że chodziło tu o listę przekazaną w dniu 26 marca 2010 r. przez asystentkę skarżącemu do biura szefa EUPM (zob. pkt 58 powyżej). Ponadto należy zauważyć, że szef EUPM przypomniał w tej decyzji o wszczęciu dochodzenia treść pisma z dnia 19 kwietnia 2010 r., zgodnie z którym A w wiadomości elektronicznej z dnia 5 kwietnia 2010 r. przedstawiła poważne i niepoparte zarzuty wobec kierownictwa EUPM. Ponadto ze wspomnianego pisma z dnia 19 kwietnia 2010 r., przedstawionego przez Radę w odpowiedzi na środek organizacji postępowania, wynika, że wiadomość elektroniczna A z dnia 5 kwietnia 2010 r. i brak reakcji na tę wiadomość ze strony skarżącemu, jako przełożonej A, ponownie zaszkodziły stosunkom między departamentem prawnym a departamentem administracji i wsparcia.
- 62 Po piąte, należy zauważyć, że decyzją z dnia 30 kwietnia 2010 r. szef EUPM potwierdził przeniesienie skarżącemu do Banja Luki, zanim poznano wynik dochodzenia wewnętrznego wspomnianego w pkt 61 powyżej i przeprowadzono konkretne dochodzenie w przedmiocie kwestii podniesionych przez skarżącą i A w piśmie z dnia 17 marca 2010 r.
- 63 Po szóste, z akt sprawy wynika, że pismem z dnia 26 maja 2010 r. szef EUPM rozwiązał umowę z A z powodu utraty zaufania. W tym względzie należy uściślić, że w następstwie skargi A Rzecznik stwierdził w decyzji z dnia 4 czerwca 2015 r., że doszło do przypadku niewłaściwego administrowania. Rzecznik skrytykował fakt, że umowa z A została rozwiązana osiem dni po przekazaniu przez nią pisma dyrektorowi Komórki Planowania i Prowadzenia Operacji Cywilnych, pełniącemu obowiązki w Sekretariacie Generalnym Rady w charakterze dowódcy operacji cywilnych EUPM, dotyczącego domniemanych nieprawidłowości popełnionych w EUPM. Ponadto wyraził ubolewanie z powodu braku z góry określonych ram rozpatrywania powiadomień o nieprawidłowościach przez sygnalizujących nadużycia oraz zapewnienia im ochrony. W tym kontekście wyraził on krytykę w odniesieniu do okoliczności, że w rozpatrywanym przypadku dochodzenie było prowadzone na zasadzie ad hoc.

- 64 Po siódme, dokumenty zawarte w aktach sprawy nie pozwalają uznać, że w dacie wydania decyzji z dnia 7 kwietnia 2010 r. postępowanie w sprawie naboru wszczęte w celu obsadzenia stanowiska *Criminal Justice Expert* nie zakończyło się powodzeniem i że właśnie w kontekście braku kandydatów kwalifikujących się na to stanowisko podjęto decyzję o przeniesieniu skarżącej.
- 65 Z nieopatrzonej datą tabeli przedstawionej przez Radę po rozprawie, która odbyła się w toku postępowania prowadzonego po pierwszym odesłaniu sprawy przez Trybunał, wynika bowiem, że spośród dwóch kandydatów, którzy ubiegali się o stanowisko *Criminal Justice Expert*, tylko jeden kandydat, posiadający obywatelstwo włoskie, spełniał wymagane kryteria, jednak nie został uwzględniony na tej podstawie, że inny kandydat lepiej odpowiadał wymaganemu profilowi. Ze wspomnianej tabeli nie wynika jednak, że był inny kandydat, którego można by uznać za spełniającego wymagane kryteria na rozpatrywane stanowisko. Ponadto Rada wskazuje w uwagach dotyczących drugiego wyroku wydanego w postępowaniu odwoławczym, że żaden z kandydatów biorących udział w postępowaniu w sprawie naboru nie odpowiadał tak jak skarżąca rozpatrywanemu stanowisku.
- 66 Ponadto sprawozdanie z dnia 23 kwietnia 2010 r. skierowane przez szefa EUPM do dowódcy operacji cywilnych EUPM dotyczące wyniku poszczególnych zaproszeń do składania kandydatur do EUPM, oprócz tego, że zostało sporządzone po wydaniu decyzji z dnia 7 kwietnia 2010 r., ogranicza się do wskazania, że sześciu stanowisk nie można było obsadzić, a w przypadku trzech postępowania zostały przedłużone lub wydano „inne decyzje operacyjne”.
- 67 W tych okolicznościach nie można uznać wbrew temu, co twierdzi Rada w swoich pismach, że postępowanie nie zakończyło się powodzeniem z powodu braku odpowiednich kandydatów. W rzeczywistości bardziej wiarygodne jest uznanie na podstawie informacji zawartych w aktach sprawy, że postępowanie to nie zakończyło się powodzeniem, ponieważ postanowiono o przeniesieniu skarżącej na rozpatrywane stanowisko.
- 68 Okoliczności, na które powołała się Rada, mianowicie to, że stanowisko *Criminal Justice Expert* nie było traktowane priorytetowo przez dwóch kandydatów na to stanowisko i że wybrano ich na inne stanowiska w EUPM zgodnie z ich preferencjami, nie mogą dowodzić, że postępowanie w sprawie naboru na wspomniane stanowisko już się nie toczyło w chwili wydania decyzji z dnia 7 kwietnia 2010 r. Chociaż na podstawie dokumentów zawartych w aktach sprawy nie można zaprzeczyć, że dwaj kandydaci, o których mowa, nie wybrali stanowiska *Criminal Justice Expert* jako pierwszego priorytetu, nie wykazano – w braku dowodów na poparcie takiego stwierdzenia – że o zatrudnieniu wspomnianych kandydatów na innych stanowiskach postanowiono przed wydaniem decyzji z dnia 7 kwietnia 2010 r. Ponadto i w każdym razie, jeśli chodzi o kandydata uznanego za spełniającego wymagane kryteria do objęcia stanowiska *Criminal Justice Expert*, jego osobiste preferencje nie powinny być mieć decydującego znaczenia dla stwierdzenia, że w dniu przeniesienia skarżącej nie było odpowiedniego kandydata do zajmowania wspomnianego stanowiska.
- 69 Ponadto Rada przyznała na rozprawie, że postępowanie w sprawie naboru na stanowisko *Criminal Justice Expert* nie było zakończone w dniu wydania decyzji o przeniesieniu skarżącej do Banja Luki. W zakresie, w jakim Rada twierdziła, że w dniu 7 kwietnia 2010 r. kandydatury na to stanowisko były już znane, na tej podstawie, że termin ich złożenia przypadał na dzień 23 marca 2010 r., wystarczy stwierdzić, iż z akt sprawy nie wynika, by informacje te przekazano szefowi EUPM przed wydaniem przez niego decyzji z dnia 7 kwietnia 2010 r.
- 70 Oczywiście mogą zaistnieć przypadki, w których przeniesienie pracownika na inne stanowisko okazuje się niezbędne przed poznaniem wyniku postępowania w sprawie naboru. Jednakże Rada nie przedstawiła dowodów pozwalających zrozumieć powody, dla których szef EUPM postąpił w ten sposób w niniejszej sprawie. Ponadto zaproszenie do zgłaszania kandydatur na stanowisko *Criminal Justice Expert* przesłano do państw członkowskich zaledwie nieco ponad miesiąc przed datą wydania

rozpatrywanej decyzji o przeniesieniu, czyli w dniu 2 marca 2010 r., z terminem składania kandydatur wyznaczonym na dzień 23 marca 2010 r. Poza tym z akt sprawy nie wynika, że postępowanie w sprawie naboru zostało unieważnione przed wydaniem decyzji z dnia 7 kwietnia 2010 r.

- 71 W związku z tym w niniejszym przypadku szef EUPM powinien był zaczekać na formalny wynik postępowania w sprawie naboru na stanowisko *Criminal Justice Expert* przed ewentualnym wydaniem decyzji z dnia 7 kwietnia 2010 r.
- 72 Po ósme, twierdzenie skarżącej, zgodnie z którym szef EUPM podjął decyzję o przeniesieniu jej na jakiegokolwiek inne stanowisko w ramach EUPM, znajduje poparcie, przynajmniej pośrednio, w treści korespondencji elektronicznej z dyrektorem wydziału politycznego EUPM, który był jej przełożonym, oraz z szefem biura regionalnego w Banja Luce. Z odpowiedzi wspomnianego dyrektora na wiadomość elektroniczną skarżącej z dnia 7 kwietnia 2010 r. wynika bowiem, że dostępne w Bośni i Hercegowinie stanowiska w ramach przeniesienia znajdowały się w Banja Luce, Mostarze i Tuzli. Ponadto z odpowiedzi szefa biura regionalnego w Banja Luce na wiadomość elektroniczną skarżącej z dnia 8 kwietnia 2010 r. wynika, że nie zwrócił się on o wezwanie innego prokuratora i że nie było pilnej potrzeby jej obecności w Banja Luce.
- 73 Po dziewiąte, należy stwierdzić, że przeniesienia skarżącej do Banja Luki dokonano wbrew jej woli. Ponadto z akt sprawy nie wynika, by umożliwiono jej przedstawienie uwag przed wydaniem decyzji z dnia 7 kwietnia 2010 r.
- 74 Po dziesiąte, nawet jeśli przeniesienie skarżącej z Sarajewa do Banja Luki nie wpłynęło ani na jej status administracyjny, ani na wynagrodzenia i diety, to jednak przeniesienie to, o którym postanowiono w dniu 7 kwietnia 2010 r., następujące formalnie od dnia 19 kwietnia 2010 r., a faktycznie od dnia 26 kwietnia 2010 r., a zatem w krótkim terminie, do innego miejsca wiążącego się ponadto ze zmianą wykonywanych zadań i bez podania w tej decyzji szczegółowych wyjaśnień, musiało być postrzegane przez skarżącą jako kara.
- 75 Wrażenie to musiało narzucać się skarżącej tym bardziej ze względu na okoliczność, że stanowisko, na które ją przeniesiono, było równoznaczne z przeniesieniem ze stanowiska „senior” na stanowisko „non senior”. Wbrew temu, co twierdzi Rada, z akt sprawy wynika, że w ramach EUPM istniały stanowiska na kilku szczeblach, w tym z jednej strony stanowiska kwalifikowane jako „senior”, takie jak „*Senior Legal Advisor/Legal Counsel*”, „*Senior Criminal Justice Expert*” lub „*Senior Economic Crime Expert*”, a z drugiej strony stanowiska odpowiadające niższemu szczeblowi, wiążące się z niższym poziomem odpowiedzialności za między innymi zarządzanie i koordynację, takie jak „*Criminal Justice Expert*” lub „*Economic Crime Expert*”. Z powyższego wynika, że skarżąca mogła faktycznie postrzegać przeniesienie ze stanowiska *Senior Legal Advisor/Legal Counsel* w kwaterze generalnej EUPM w Sarajewie, o które się konkretnie ubiegała w czasie wykonywania obowiązków *Criminal Justice Unit Adviser* również w Sarajewie, na stanowisko *Criminal Justice Advisor – Prosecutor* przy biurze regionalnym EUPM w Banja Luce jako przeniesienie na stanowisko na niższym szczeblu, mające dla niej mniejsze znaczenie z punktu widzenia zawodowego, a tym samym jako karę.
- 76 Poza tym należy zauważyć, że każdy urzędnik, który nawet przed wejściem w życie art. 22a regulaminu pracowniczego wyszedł z inicjatywą powiadomienia swoich przełożonych o istnieniu mogących naruszać interesy finansowe Unii nieprawidłowości lub uchybień określonym w regulaminie pracowniczym obowiązkach, o których uzyskał informacje, miał już wówczas prawo do skorzystania z ochrony instytucji, w której pełnił służbę, przed wszelkimi ewentualnymi działaniami odwetowymi z powodu ujawnienia tych nieprawidłowości lub uchybień, jak również do tego, aby nie spotkały go żadne negatywne skutki ze strony rzeczonoj instytucji, pod warunkiem że działał w dobrej wierze (zob. wyrok z dnia 4 kwietnia 2019 r., Rodriguez Prieto/Komisja, T-61/18, EU:T:2019:217, pkt 71). Nie może być inaczej w przypadku członka personelu EUPM, takiego jak skarżąca, do której zasady te stosuje się *mutatis mutandis* (zob. orzecznictwo przytoczone wyżej w pkt 44).

- 77 W tych okolicznościach wyżej wymienione okoliczności, ich chronologia oraz kontekst, w jaki się wpisują, pozwalają uznać, że decydującą przyczyną wydania zaskarżonych decyzji nie był interes służby polegający na konieczności dysponowania usługami skarżącej w Banja Luce na stanowisku *Criminal Justice Adviser – Prosecutor*, ale fakt, że doniosła ona wraz z A o domniemanych nieprawidłowościach w zakresie zarządzania EUPM. W związku z tym należy stwierdzić, iż zaskarżone decyzje są wadliwe z powodu nadużycia władzy, na tej podstawie, że wydano je w celach innych niż deklarowane i niezgodnych z prawem oraz że szef EUPM wykorzystał zatem swoje uprawnienia w celu innym niż ten, który był powodem udzielenia mu tych uprawnień.
- 78 Przywołana przez Radę okoliczność, że dochodzenie prowadzone na podstawie decyzji dyrektora Komórki Planowania i Prowadzenia Operacji Cywilnych w następstwie pisma A (zob. pkt 63 powyżej) nie pozwoliło na wykrycie istnienia nieprawidłowości, nie może podważyć wniosku zawartego w pkt 77 powyżej. Wynik tego dochodzenia nie ma bowiem wpływu na kwestię, czy przeniesienie skarżącej było powiązane z pismem z dnia 17 marca 2010 r. i miało charakter represyjny ze względu na fakt, iż wskazała ona na domniemane nieprawidłowości w zarządzaniu EUPM. Ponadto Rada nigdy nie twierdziła, że skarżąca nie działała w dobrej wierze, przekazując to pismo swojemu przełożonemu.
- 79 Ponadto w zakresie, w jakim Rada podnosi, że skarżąca wyraziła gotowość do służby na rzecz EUPM na stanowisku innym niż to, którego dotyczyła jej kandydatura na stanowisko *Chief of Legal Office*, wystarczy zauważyć, że takie oświadczenie, które rzeczywiście wynika z akt sprawy, nie może uzasadniać przeniesienia, o którym postanowiono w kontekście doniesienia o domniemanych nieprawidłowościach popełnionych w ramach EUPM. Okoliczność, że skarżąca mogła zwrócić się do władz włoskich o zakończenie oddelegowania, również nie może potwierdzić zgodności z prawem przeniesienia. Oprócz tego, że taka możliwość nastąpiłaby dopiero po przeniesieniu, nie może ona legitymizować środka w postaci przeniesienia mającego charakter represyjny lub charakter nadużycia.
- 80 Następnie przywołana przez Radę okoliczność, że stanowisko *Chief of Legal Office*, zajmowane przez skarżącą w Sarajewie, przemianowano na *Senior Legal Advisor/Legal Counsel* od dnia 1 stycznia 2010 r. w następstwie restrukturyzacji EUPM, nie pozwala na ustalenie, że nie było już potrzeby świadczenia przez nią usług w kwaterze głównej EUPM w Sarajewie lub że zaskarżone decyzje wydano wyłącznie w interesie służby.
- 81 Ponadto w zakresie, w jakim Rada podnosi w istocie, że wspomniane w uwagach skarżącej z dnia 17 lutego 2020 r. domniemane przypadki ustnej wymiany zdań między skarżącą a zastępcą szefa EUPM w kwietniu 2010 r., stanowią nowe okoliczności faktyczne, a zatem są niedopuszczalne, wystarczy zauważyć, że na takie rozmowy powołano się już w istocie w skardze.
- 82 W świetle powyższego zarzut dotyczący nadużycia władzy należy uwzględnić. Należy zatem stwierdzić nieważność zaskarżonych decyzji bez konieczności orzekania w przedmiocie pozostałych szczegółowych zarzutów podniesionych w ramach zarzutów trzeciego i piątego, a także w przedmiocie pozostałych zarzutów skarżącej.

W przedmiocie żądania odszkodowawczego

W przedmiocie dopuszczalności

- 83 Rada, nie podnosząc formalnie zarzutu niedopuszczalności, twierdzi w duplice, że w odniesieniu do żądania odszkodowawczego w wysokości 8000 EUR, przedstawionego przez skarżącą po raz pierwszy w replice i mającego na celu naprawienie szkody majątkowej, jaką miała ona ponieść ze względu to, iż z powodu zwolnienia chorobowego nie mogła skorzystać z dodatku za misję, skarżąca ani nie zwróciła się o zgodę na rozszerzenie zakresu skargi w tym względzie, ani go nie uzyskała.

- 84 W tym kontekście należy przypomnieć, że zgodnie z art. 76 lit. e) regulaminu postępowania strona skarżąca jest zobowiązana do wskazania swoich żądań w skardze. W związku z tym co do zasady pod uwagę mogą być brane jedynie żądania przedstawione w piśmie wszczynającym postępowanie, a tym samym zasadność skargi należy badać wyłącznie w świetle wniosków zawartych w piśmie wszczynającym postępowanie (wyrok z dnia 24 października 2018 r., Epsilon International/Komisja, T-477/16, niepublikowany, EU:T:2018:714, pkt 45; zob. również podobnie wyroki: z dnia 8 lipca 1965 r., Krawczyński/Komisja, 83/63, EU:C:1965:70, s. 785; z dnia 25 września 1979 r., Komisja/Francja, 232/78, EU:C:1979:215, pkt 3).
- 85 Artykuł 84 § 1 regulaminu postępowania zezwala na podnoszenie nowych zarzutów, pod warunkiem że ich podstawą są okoliczności prawne i faktyczne ujawnione dopiero w toku postępowania. Z orzecznictwa wynika, że zastrzeżenie to dotyczy a fortiori wszelkich modyfikacji żądań i że wobec braku okoliczności prawnych i faktycznych ujawnionych na pisemnym etapie postępowania pod uwagę można brać jedynie żądania przedstawione w skardze (wyroki: z dnia 13 września 2013 r., Berliner Institut für Vergleichende Sozialforschung/Komisja, T-73/08, niepublikowany, EU:T:2013:433, pkt 43; z dnia 24 października 2018 r., Epsilon International/Komisja, T-477/16, niepublikowany, EU:T:2018:714, pkt 46).
- 86 Ponadto z utrwalonego orzecznictwa wynika, że zarzut stanowiący rozszerzenie zarzutu podniesionego wcześniej w skardze, bezpośrednio lub w sposób dorozumiany, który pozostaje z nim w ścisłym związku, należy uznać za dopuszczalny (zob. wyrok z dnia 8 listopada 2018 r., „Pro NGO!”/Komisja, T-454/17, EU:T:2018:755, pkt 70 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 87 W niniejszym przypadku jest prawdą, że jak podnosi Rada, rozpatrywane żądanie odszkodowawcze nie zostało sformułowane w skardze. Jednakże szkoda majątkowa, jaką miała ponieść skarżąca, sytuuje się w kontekście faktycznym, który miał miejsce po wniesieniu skargi, czyli po dniu 16 czerwca 2010 r., przy czym zdaniem skarżącej szkoda ta wykazuje związek z aktami mobbingu, których miała ona być ofiarą w ramach EUPM i które wskazano w skardze. Po pierwsze, skarżąca odnosi się do zaświadczeń lekarskich, które są późniejsze od daty wniesienia skargi, aby wykazać, że przebywała na zwolnieniu chorobowym od sierpnia 2010 r. aż do zakończenia jej oddelegowania do EUPM i że to zwolnienie chorobowe należy przypisać przypadkom mobbingu, których miała być ofiarą w ramach EUPM. Po drugie, opiera się ona na wiadomościach elektronicznych z lutego i marca 2011 r. w celu wykazania, że nie mogła skorzystać z części dodatku za misję za rok 2010 z powodu nieobecności w pracy związanej ze zwolnieniem chorobowym. Okoliczności te ujawniły się w toku pisemnego etapu postępowania w sprawie T-271/10 między wniesieniem skargi a repliką i zostały podniesione przez skarżącą w replice, w której rozpatrywane żądanie odszkodowawcze również zostało przedstawione.
- 88 W tych okolicznościach zobowiązanie skarżącej do wniesienia nowej skargi w zakresie żądania odszkodowania mającego na celu naprawienie szkody majątkowej, jaką miała ona ponieść z powodu domniemanego mobbingu, byłoby sprzeczne z należytyym sprawowaniem wymiaru sprawiedliwości i wymogiem ekonomii procesowej. Tym samym żądanie to jest dopuszczalne.
- 89 Ponadto w zakresie, w jakim Rada podnosi, że niektóre okoliczności wymienione w uwagach skarżącej dotyczących drugiego wyroku wydanego w postępowaniu odwoławczym są nowe, a zatem niedopuszczalne, należy zauważyć, że w punkcie wskazanym przez Radę skarżąca przedstawia zasadniczo argument oparty na postanowieniu sądu włoskiego z dnia 21 stycznia 2020 r. i zmierza do wykazania krzywdy wyrządzonej w istocie jej reputacji zawodowej wskutek zaskarżonych decyzji. Przedstawia ona w tym celu odnośne orzeczenie nakazujące, w następstwie jej skargi, wszczęcie postępowania przeciwko autorowi artykułu opublikowanego w kwietniu 2011 r. Skarżąca przedstawia również wspomniany artykuł, który jej zdaniem dotyczy okoliczności faktycznych niniejszej sprawy i ją zniesławia.

- 90 Na mocy art. 85 § 3 regulaminu postępowania w wyjątkowych przypadkach strony główne mogą przedstawiać nowe dowody lub wnioski dowodowe przed zamknięciem ustnego etapu postępowania lub przed podjęciem przez Sąd decyzji o rozstrzygnięciu sprawy z pominięciem ustnego etapu postępowania, o ile opóźnienie w ich złożeniu jest uzasadnione. Zasady te mają zastosowanie w niniejszym postępowaniu po uchyleniu rozstrzygnięcia i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania, ponieważ stanowi ono częściowe przedłużenie tego samego sporu, który rozpoczął się wraz ze złożeniem skargi (zob. podobnie wyrok z dnia 13 grudnia 2018 r., Kakol/Komisja, T-641/16 RENV i T-137/17, niepublikowany, EU:T:2018:958, pkt 70).
- 91 W niniejszej sprawie jest bezsporne, że postanowienie przedstawione przez skarżącą w załączeniu do jej uwag z dnia 17 lutego 2020 r. nie mogło zostać przedstawione wcześniej, ponieważ postanowienie to pochodzi ze stycznia 2020 r. W związku z tym z uwagi na to, że postanowienie to zostało wydane niedawno, jego przedstawienie jest dopuszczalne (zob. podobnie wyrok z dnia 23 kwietnia 2018 r., Verein Deutsche Sprache/Komisja, T-468/16, niepublikowany, EU:T:2018:207, pkt 20).
- 92 Natomiast, co się tyczy artykułu opublikowanego w kwietniu 2011 r., skarżąca nie powołuje się na szczególne okoliczności uzasadniające jego przedstawienie w załączeniu do swoich uwag w przedmiocie drugiego wyroku wydanego w postępowaniu odwoławczym, a zatem kilka lat po opublikowaniu tego artykułu. W tych okolicznościach dowód ten należy uznać za niedopuszczalny.

Co do istoty

- 93 Skarżąca twierdzi, że niezgodne z prawem zachowanie EUPM wyrządziło jej szkodę. Po pierwsze, doznała krzywdy wynikającej ze szkody wyrządzonej jej zdrowiu, integralności, godności i reputacji zawodowej wskutek przeniesienia i „obniżenia zaszczerowania”. Po drugie, doznała krzywdy z powodu aktów mobbingu, których była ofiarą w EUPM. W tym kontekście powołuje się ona na szkodę wyrządzoną jej zdrowiu. Uważa ona, że wysokość zadośćuczynienia powinna zostać oszacowana ex aequo et bono i wynosi 30 000 EUR. Skarżąca uściśla, że przyznanie zadośćuczynienia pozostaje jedynym sposobem na zaradzenie niezgodności z prawem zaskarżonych decyzji. Ponadto wnosi ona w replice o naprawienie szkody, jaką poniosła ze względu to, iż z powodu zwolnienia chorobowego nie mogła skorzystać z dodatku za misję. Szkada ta ma wynosić 8000 EUR.
- 94 Rada zauważa, że skarga nie zawiera żadnej okoliczności faktycznej dotyczącej istnienia szkody wyrządzonej integralności skarżącej. Co się tyczy istnienia szkody wyrządzonej jej zdrowiu, podnosi ona, że skarżąca nie wykazała, iż między jej przeniesieniem a stanem zdrowia istniał związek przyczynowy. Podnosi ona ponadto, że skarżąca przedstawiła w replice nowe dowody opierające się na zdarzeniach, które miały miejsce po jej przeniesieniu, a zatem nie mogą służyć wykazaniu koniecznego związku przyczynowego z zaskarżonymi decyzjami. Jeśli chodzi o żądanie odszkodowania w wysokości 8000 EUR, utrzymuje ona, że skarżąca nie wykazała bezpośredniego i pewnego związku przyczynowego między szkodą, o której mowa, a decyzją o przeniesieniu. Dodaje, że wysokość dodatków za misję nie uległa zmianie wraz z przeniesieniem skarżącej do Banja Luki. Ponadto kwestionuje ona okoliczność, jakoby brak skuteczności (effet utile) ewentualnego stwierdzenia nieważności zaskarżonych decyzji skutkowało prawem do naprawienia dodatkowej szkody.
- 95 Na wstępie należy zauważyć, że żądanie odszkodowawcze skarżącej opiera się na systemie odpowiedzialności pozaumownej Unii ze względu na zarzucane bezprawne zachowanie jej organów.
- 96 Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem powstanie odpowiedzialności pozaumownej Unii w rozumieniu art. 340 akapit drugi TFUE uzależnione jest od jednoczesnego spełnienia szeregu przesłanek, a mianowicie istnienia wystarczająco istotnego naruszenia normy prawnej mającej na celu przyznanie uprawnień jednostkom, rzeczywistego charakteru szkody oraz istnienia związku przyczynowego

między naruszeniem obowiązku spoczywającego na autorze aktu a poniesioną przez poszkodowanego szkodą (zob. wyrok z dnia 10 września 2019 r., HTTS/Rada, C-123/18 P, EU:C:2019:694, pkt 32 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 97 W niniejszym przypadku, w pierwszej kolejności, co się tyczy żądania skarżącej dotyczącego zadośćuczynienia za krzywdę wyrządzoną wskutek jej przeniesienia, należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, jeżeli podstawą żądania odszkodowawczego jest niezgodność z prawem aktu, którego nieważność stwierdzono, stwierdzenie nieważności przez Sąd stanowi samo w sobie stosowne i zasadniczo wystarczające zadośćuczynienie za krzywdę, jakiej strona skarżąca mogła doznać (zob. wyrok z dnia 18 września 2015 r., Wahlström/Frontex, T-653/13 P, EU:T:2015:652, pkt 82 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 98 Jednak zgodnie z orzecznictwem stwierdzenie nieważności aktu, w przypadku gdy jest ono pozbawione jakiegokolwiek skuteczności (effet utile), nie może samo w sobie stanowić stosownego i wystarczającego zadośćuczynienia za krzywdę spowodowaną aktem, którego nieważność stwierdzono (wyrok z dnia 18 września 2015 r., Wahlström/Frontex, T-653/13 P, EU:T:2015:652, pkt 83).
- 99 W niniejszym zaś przypadku, ponieważ oddelegowanie skarżącej zakończyło się pod koniec 2010 r., a mandat EUPM wygasł w 2012 r., stwierdzenie nieważności zaskarżonych decyzji będzie pozbawione wszelkiej skuteczności (effet utile) i nie będzie stanowić stosownego i wystarczającego zadośćuczynienia za krzywdę doznaną przez skarżącą.
- 100 Należy zatem ustalić, czy stwierdzona w pkt 48–82 powyżej niezgodność z prawem zaskarżonych decyzji stanowi wystarczająco istotne naruszenie normy prawnej mającej na celu przyznanie uprawnień jednostkom oraz czy skarżąca wykazała istnienie szkody związanej z tą niezgodnością z prawem.
- 101 Co się tyczy przesłanki dotyczącej niezgodnego z prawem zachowania, należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem stwierdzenie niezgodności z prawem danego aktu prawnego – jakkolwiek godna ubolewania byłaby ta niezgodność – nie jest wystarczające, by uznać, że została spełniona przesłanka powstania odpowiedzialności pozaumownej Unii dotycząca niezgodności z prawem zachowania zarzucanego instytucjom (zob. wyrok z dnia 25 listopada 2014 r., Safa Nicu Sepahan/Rada, T-384/11, EU:T:2014:986, pkt 50 i przytoczone tam orzecznictwo). Przesłanka ta wymaga wystarczająco istotnego naruszenia normy prawnej przyznającej uprawnienia jednostkom. Takie naruszenie jest wykazane, gdy obejmuje oczywiste i poważne naruszenie przez daną instytucję granic przysługujących jej uprawnień dyskrejonalnych, a elementami, jakie należy wziąć w tym względzie pod uwagę, są w szczególności stopień jasności i precyzji naruszonej normy, a także zakres uznania, jaki naruszona norma pozostawia organowi Unii (zob. wyrok z dnia 30 maja 2017 r., Safa Nicu Sepahan/Rada, C-45/15 P, EU:C:2017:402, pkt 29, 30 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 102 W niniejszej sprawie zostało ustalone, że zaskarżone decyzje są wadliwe z powodu nadużycia władzy, na tej podstawie, iż wydano je w celach innych niż deklarowane i niezgodnych z prawem, mianowicie aby ukarać skarżącą za doniesienie z jedną ze współpracownic o domniemych nieprawidłowościach w zakresie zarządzania EUPM.
- 103 Taką niezgodność z prawem, jakiej dopuszczono się w kontekście, w którym instytucjom Unii przysługują szerokie uprawnienia dyskrejonalne, a kontrola sprawowana przez Sąd jest ograniczona (zob. pkt 43 i 49 powyżej), należy uznać za szczególnie poważną i stanowiącą wystarczająco istotne naruszenie mogące powodować powstanie odpowiedzialności Unii.
- 104 W każdym razie w niniejszym przypadku samo stwierdzenie niezgodności z prawem jest wystarczające, aby uznać, że spełniona została pierwsza z trzech przesłanek koniecznych do powstania odpowiedzialności Unii za szkody wyrządzone oddelegowanemu urzędnikowi krajowemu.

- 105 Spory w zakresie służby publicznej na podstawie art. 270 TFUE oraz art. 90 i 91 regulaminu pracowniczego, w tym dotyczące naprawienia szkody wyrządzonej urzędnikowi lub pracownikowi, podlegają bowiem konkretnym unormowaniom, które stanowią unormowania szczególne w stosunku do wynikających z zasad ogólnych regulujących odpowiedzialność pozaumowną Unii w ramach art. 268 i art. 340 akapit drugi TFUE. Z regulaminu pracowniczego wynika między innymi, że w odróżnieniu od jakiegokolwiek innej osoby fizycznej urzędnik lub pracownik Unii jest związany z instytucją lub organem, w których jest zatrudniony, stosunkiem pracy obejmującym równowagę wzajemnych konkretnych praw i obowiązków, co odzwierciedla spoczywający na instytucji obowiązek dbałości o zainteresowanego (zob. wyrok z dnia 16 grudnia 2010 r., Komisja/Petrilli, T-143/09 P, EU:T:2010:531, pkt 46 i przytoczone tam orzecznictwo). Wynika z tego, że samo stwierdzenie bezprawności wystarczy, aby uznać, że spełniona została pierwsza z trzech przesłanek koniecznych do powstania odpowiedzialności Unii za szkody wyrządzone jej urzędnikom i pracownikom w wyniku naruszenia prawa Unii w zakresie służby publicznej (wyrok z dnia 12 lipca 2011 r., Komisja/Q, T-80/09 P, EU:T:2011:347, pkt 45). Ze względów wskazanych w pkt 44 powyżej zasady te stosuje się *mutatis mutandis* w przypadku takim jak niniejszy.
- 106 Wynika z tego, że należy zbadać następnie, czy stwierdzona niezgodność z prawem spowodowała u skarżącej rzeczywistą i pewną krzywdę, i upewnić się jednocześnie w tym względzie, że krzywda ta stanowi bezpośrednią konsekwencję tej niezgodności z prawem (zob. podobnie wyrok z dnia 4 kwietnia 2017 r., Rzecznik/Staelen, C-337/15 P, EU:C:2017:256, pkt 127 i przytoczone tam orzecznictwo). W tym względzie należy uściślić, że o ile złożenie wniosku dowodowego niekoniecznie jest uważane za warunek uznania krzywdy, o tyle do strony skarżącej należy przynajmniej wykazanie, że zachowanie zarzucane danej instytucji mogło wyrządzić jej taką krzywdę (zob. wyrok z dnia 16 lipca 2009 r., SELEX Sistemi Integrati/Komisja, C-481/07 P, niepublikowany, EU:C:2009:461, pkt 38).
- 107 Skarżąca podnosi, że doznała krzywdy wynikającej ze szkody wyrządzonej jej zdrowiu, integralności, godności i reputacji zawodowej wskutek przeniesienia. Powołuje się ona również na poczucie niesprawiedliwości i niepokoju wywołane koniecznością skorzystania z drogi sądowej w celu uzyskania uznania jej praw. Ponadto przypomina ona, że jej przeniesienie i „obniżenie grupy zaszerogowania” były bezpośrednią konsekwencją doniesienia przez nią o domniemanych nieprawidłowościach w EUPM.
- 108 W tym względzie należy stwierdzić, że przeniesienie ze stanowiska „senior” na stanowisko „non senior”, które miało miejsce w kontekście doniesienia o domniemanych nieprawidłowościach i które uznano za niezgodne z prawem na tej podstawie, że jest ono wadliwe z powodu nadużycia władzy, może wywołać u danej osoby w szczególności poczucie naruszenia integralności i godności, niesprawiedliwości oraz niepokoju, powodujące krzywdę dającą prawo do zadośćuczynienia. Ponadto taka krzywda pozostaje w bezpośrednim związku z niezgodnością z prawem, którą są obarczone zaskarżone decyzje, i ta niezgodność z prawem stanowi decydującą przyczynę takiej krzywdy. Ponadto ustalenie to znajduje potwierdzenie w przedstawionym przez skarżącą zaświadczeniu lekarskim z dnia 23 sierpnia 2010 r., z którego wynika w szczególności, że jej przeniesienie i związane z nim okoliczności miały wpływ na jej zdrowie psychiczne.
- 109 W związku z tym, biorąc pod uwagę okoliczności niniejszej sprawy, należy uznać, że przyznanie kwoty 30 000 EUR, oszacowanej *ex aequo et bono*, stanowi odpowiednie zadośćuczynienie za krzywdę doznaną przez skarżącą wskutek jej przeniesienia do Banja Luki w drodze zaskarżonych decyzji.
- 110 W drugiej kolejności, co się tyczy wniosku skarżącej o zadośćuczynienie za krzywdę wynikającą z mobbingu, odnosi się ona, oprócz przeniesienia i „obniżenia grupy zaszerogowania” przewidzianych w zaskarżonych decyzjach, do innych aktów wcześniejszych lub późniejszych od wspomnianych decyzji. Skarżąca wskazuje, jako oznakę kontekstu mobbingu sprzed zaskarżonych decyzji, wykluczenie jej z głównej działalności EUPM w okresie oddelegowania oraz, jako oznaki późniejsze od tych decyzji, ograniczenia dostępu telefonicznego do kwatery głównej EUPM, „bardzo agresywną” wiadomość elektroniczną wzywającą ją do opróżnienia biura i nieuzasadnione trudności w uzyskaniu urlopu.

W replice wskazuje ona na dodatkowe działania, które uznaje za akty mobbingu, takie jak częściowe odwołanie podróży służbowej, zmniejszenie salda urlopu, wykluczenie jej z rady ds. koordynacji między mężczyznami i kobietami oraz brak przedłużenia pełnionej przez nią funkcji prezesa sądu arbitrażowego.

- 111 Zakładając, że samo wydanie zaskarżonych decyzji można by zakwalifikować jako mobbing, wystarczy stwierdzić, że roszczenie o odpowiednie zadośćuczynienie za całościową krzywdę doznaną przez skarżącą wskutek przeniesienia jej do Banja Luki w drodze zaskarżonych decyzji zostało już uznane (zob. pkt 97–109 powyżej). W tych ramach uwzględniono również negatywne skutki wspomnianych decyzji dla zdrowia psychicznego skarżącej. Inne okoliczności, na które powołuje się skarżąca, nie pozwalają na ustalenie na podstawie dostarczonych materiałów, że zaskarżone decyzje wpisywały się w serię aktów mobbingu. W tych okolicznościach nie można przyznać dodatkowego zadośćuczynienia za krzywdę wynikającą z mobbingu stosowanego wobec skarżącej.
- 112 W trzeciej kolejności, co się tyczy żądania naprawienia szkody majątkowej w wysokości 8000 EUR, jaką miała ona ponieść ze względu to, iż z powodu zwolnienia chorobowego skarżąca nie mogła skorzystać z dodatku za misję, należy stwierdzić, że nie można z tego tytułu pociągnąć Rady do odpowiedzialności pozaumownej.
- 113 Argumenty przedstawione przez skarżącą nie są bowiem wystarczająco precyzyjne i jasne, aby można było stwierdzić, że przesłanki powstania odpowiedzialności pozaumownej zostały w niniejszym przypadku spełnione. Ściślej rzecz ujmując, dowody przedstawione przez skarżącą nie pozwalają na wykazanie istnienia związku przyczynowego między zarzucanym przez nią mobbingiem a problemami zdrowotnymi leżącymi u podstaw zwolnienia chorobowego przypadającego na okres, w którym nie korzystała ona z dodatku za misję. W zakresie, w jakim skarżąca powołuje się na zaświadczenie lekarskie, należy stwierdzić, że o ile wskazuje ono na występowanie u skarżącej „zaburzeń depresyjnych” spowodowanych mobbingiem w miejscu pracy, o tyle nie pozwala ono jednak na wykazanie, że wspomniane zaburzenia wynikały z mobbingu, ponieważ dla celów stwierdzenia istnienia takiego mobbingu wystawiający zaświadczenie w sposób konieczny oparł się wyłącznie na przedstawionym przez skarżącą opisie jej warunków pracy w EUPM (zob. podobnie wyrok z dnia 17 września 2014 r., CQ/Parlament, F-12/13, EU:F:2014:214, pkt 127 i przytoczone tam orzecznictwo). Poza tym, jak już stwierdzono w pkt 111 powyżej, skarżąca nie udowodniła istnienia okoliczności, które można by uznać za ujawniające istnienie mobbingu. Ponadto skarżąca wskazuje, że odmówiła podpisania oświadczenia dotyczącego ciągłości wykonywania służby podczas oddelegowania, rezygnując w ten sposób z dodatku za misję, jednak nie dowodzi, że nie mogła korzystać z rozpatrywanego dodatku w okresie zwolnienia chorobowego.
- 114 Z całości powyższych rozważań wynika, że żądanie odszkodowawcze należy uwzględnić w zakresie, w jakim dotyczy ono zadośćuczynienia za krzywdę wyrządzoną zaskarżonymi decyzjami, a w pozostałym zakresie oddalić.

W przedmiocie środków organizacji postępowania

- 115 Skarżąca wniosła o zastosowanie środków organizacji postępowania na mocy art. 64 regulaminu postępowania przed Sądem z dnia 2 maja 1991 r. We wnioskach skarżąca zmierzała do przedstawienia pisma jakoby skierowanego przez dowódcę operacji cywilnych EUPM do władz włoskich, dotyczącego nieusprawiedliwionej nieobecności w EUPM, oraz przedstawienia dokumentów dotyczących polityki EUPM w dziedzinie szczepli, która obowiązywała w listopadzie 2009 r.
- 116 Ponieważ wnioski te nie zawierają żadnej istotnej wskazówki pozwalającej ocenić ich użyteczność dla rozstrzygnięcia niniejszego sporu, należy je oddalić.

W przedmiocie kosztów

- 117 Zgodnie z art. 219 regulaminu postępowania Sąd, w orzeczeniach wydanych po uchyleniu jego orzeczenia i w przypadku spraw przekazanych do ponownego rozpoznania, orzeka o kosztach postępowania przed nim oraz postępowania odwoławczego przed Trybunałem. W zakresie, w jakim w drugim wyroku wydanym w postępowaniu odwoławczym Trybunał uchylił wyrok wydany po przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania i orzekł, że rozstrzygnięcie o kosztach nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie, do Sądu należy rozstrzygnięcie w niniejszym wyroku w przedmiocie wszystkich kosztów związanych z prowadzonymi przed nim postępowaniami, w tym z postępowaniem dotyczącym wniosku w przedmiocie środków tymczasowych i postępowaniem po pierwszym przekazaniu sprawy, a także o kosztach związanych z postępowaniami odwoławczymi w sprawach C-455/14 P i C-413/18 P.
- 118 Zgodnie z art. 134 § 1 regulaminu postępowania kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę.
- 119 Zgodnie z art. 134 § 3 regulaminu postępowania w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań każdej ze stron każda z nich pokrywa własne koszty. Jednakże, jeżeli jest to uzasadnione okolicznościami sprawy, Sąd może orzec, że jedna ze stron pokrywa, oprócz własnych kosztów, część kosztów poniesionych przez stronę przeciwną. Ponadto zgodnie z art. 135 § 1 regulaminu postępowania, jeżeli wymagają tego względy słuszności, Sąd może zdecydować, że strona przegrywająca sprawę pokrywa własne koszty i zostaje obciążona tylko częścią kosztów poniesionych przez stronę przeciwną, a nawet że nie zostaje nimi obciążona w ogóle.
- 120 W niniejszej sprawie, mając na względzie wszystkie okoliczności sprawy, a w szczególności to, że po postępowaniach w kilku instancjach Rada zasadniczo przegrała sprawę, należy obciążyć ją poniesionymi przez skarżącą i nią samą kosztami związanymi z niniejszym postępowaniem oraz z postępowaniami w sprawach T-271/10, T-271/10 R, T-271/10 RENV, C-455/14 P i C-413/18 P. W odniesieniu do żądania skarżącej zmierzającego do tego, by koszty zostały powiększone o odsetki w wysokości 8%, wystarczy stwierdzić, że żądanie to jest przedwczesne i że należy je w stosownym przypadku rozstrzygnąć w ramach postępowania w sprawie ustalenia kosztów.

Z powyższych względów

SĄD (trzecia izba)

orzeka, co następuje:

- 1) **Stwierdza się nieważność decyzji z dnia 7 kwietnia 2010 r., podpisanej przez szefa personelu Misji Policijnej Unii Europejskiej (EUPM) w Bośni i Hercegowinie, na mocy której H została przeniesiona na stanowisko *Criminal Justice Adviser – Prosecutor* przy biurze regionalnym w Banja Luce (Bośnia i Hercegowina), oraz decyzji z dnia 30 kwietnia 2010 r., podpisanej przez szefa EUPM, o którym mowa w art. 6 decyzji Rady 2009/906/WPZiB z dnia 8 grudnia 2009 r. w sprawie EUPM w Bośni i Hercegowinie, wskazującej względy operacyjne jej przeniesienia.**
- 2) **Zasądza się od Rady Unii Europejskiej wypłatę na rzecz H kwoty 30 000 EUR.**
- 3) **W pozostałym zakresie skarga zostaje oddalona.**
- 4) **Rada pokrywa własne koszty oraz koszty poniesione przez H w ramach niniejszej sprawy oraz spraw T-271/10, T-271/10 R, T-271/10 RENV, C-455/14 P i C-413/18 P.**

Collins

Kreuschitz

Csehi

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 18 listopada 2020 r.

Podpisy